

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)

предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка

Кваліфікація: бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта (Українська мова і література)», вчитель української мови і літератури, вчитель англійської мови та зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти

**Розглянуто та затверджено на засіданні
вченої ради**
протокол № 30 від 30.08 2023 р.

Освітня програма вводиться в дію
з _____ 20__ р.
наказ ректора № 251 від 30.08 2023 р.

Миколаїв 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література
(англійська)»»

1. Вчена рада університету

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.
Голова вченої ради _____ В. Д. Будак
(ПІБ, підпис)

2. Навчально-методична рада університету

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.
Голова _____ Н. В. Михальченко

3. Відділ ліцензування та акредитації

Фахівець 1 категорії _____ А. О. Подгорна

4. Вчена рада факультету

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.
Голова _____ Т. О. Мороз
(ПІБ, підпис)

5. Навчально-методична комісія факультету

Протокол № 8 від «19» листопада 2023 р.
Голова _____ Дем'яненко О.Б.
(ПІБ, підпис)

6. Кафедра української мови і літератури

Протокол № 15 від «04» листопада 2023 р.
Завідувач кафедри _____ Л. В. Рускуліс
(ПІБ, підпис)

7. Розробники:

1. Керівник проєктної групи (гарант ОП):

Родіонова Інна Григорівна, доцент кафедри української мови і літератури, доктор філософії у галузі гуманітарних наук, доцент

Члени проєктної групи:

2. Рускуліс Лілія Володимирівна, професор кафедри української мови і літератури, доктор педагогічних наук, доцент.

3. Каленюк Світлана Олександрівна, доцент кафедри української мови і літератури, доктор філософії у галузі гуманітарних наук, доцент.

3 Дем'яненко Ольга Євгенівна, доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук доцент.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНІЮ АПРОБАЦІЮ

Рецензії:

1. Марчук Людмила Миколаївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови і літератури Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.
2. Грищенко Олександр Володимирович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та філології ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика.
3. Мікрюкова Катерина Олександрівна, кандидат філологічних наук, викладач вищої категорії ВСП «Фаховий коледж МНУ імені В. О. Сухомлинського»

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади, місце роботи	Найменування закладу, який закінчив викладач, (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про Наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково- дослідній роботі, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі, тривалість, кількість кредитів/годин)
Керівник проектної групи						
Родіонова Інна Григорівна	Доцент кафедри української мови літератури МНУ імені В. О. В.Г. Белінського Сухомлинського	Миколаївський державний педагогічний інститут імені В. Г. Белінського, 1992 р., спеціальність – українська мова та література, кваліфікація вчитель української мови і літератури	Кандидат філологічних наук, 10.01.01. – українська література (диплом ДК № 028221 від 09.03. 2005 р.), тема дисертації – «Поезія Михайла Драї-Хмари у колі кнївської «неокласики» 20-	29	Родіонова І. Літературне краєзнавство : навч.-метод. рекомендації та вказівки до самостійної роботи студентів до курсу. Миколаїв : Іліон, 2019, 80 с. Мхитарян О., Родіонова І., Ситченко А. Корпус навчально-методичних матеріалів до дисциплін літературознавчого циклу / за заг. ред. І. Родіонової. Миколаїв: Іліон, 2020. 355 с. Родіонова І., Ситченко А. Корпус навчально-методичних матеріалів до дисциплін літературознавчого циклу (ОР бакалавр»). / за заг. ред. І. Родіонової. Миколаїв: Іліон, 2021. 168 с. Рускуліс Л., Родіонова І., Майборода Р. The symbol of «heart» in the linguophilosophical concept of Н. Skovoroda. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія. / гол. ред. О. Г. Павленко. Маріуполь: МДУ, 2020. Вип. 23. С. 211-217. Родіонова І. Естетична платформа «неокласиків» у шкільній рецепції. Проблеми підготовки сучасного вчителя. <i>Збірник наукових</i>	Херсонський державний університет, Тема: "Ефективність засвоєння студентами навчальних дисциплін літературознавчого циклу" Сертифікат № 16/136, 2019; Глухівський педагогічний національний університет ім. Олександра Довженка (15.05.2023–29.05.2023 р.) Сертифікат 2437/23 від 29.05.2023 р.

		(диплом зх рр. XX ст.»; відзнакою доцент кафедри РВ-І № 826625 української від 25.06.1992 літератури р.). (атестат 12ДЦ № 020375 від 30.10.2008 р.).	праць. Вип. 1 (21), ч. 2 / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; [голов. ред. І. І. Демченко]. Умань: Візаві, 2020, С. 132-142. Рускуліс Л., Родіонова І., Гурдуз А. Упровадження веб-квестів у процесі підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (на матеріалах сучасної української літератури. Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect. Collective monograph. 1st. ed. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2020. 494 p., St. 295-315 Мхитарян О., Родіонова І. Формування читацької компетентності майбутніх словесників у контексті технологізованого навчання (на прикладі аналізу поезій М. Драй-Хмари). / Trends of philological education development in the context of European integration: collective monograph /edited by authors. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. P. 138-158. Рускуліс Л., Родіонова І. Формування мовної картини світу майбутніх учителів української мови і літератури на основі опрацювання прецедентних феноменів. Pedagogical and psychological science and education: transformation and development vectors : Collective monograph. Vol. 2. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. P. 243-261. Баденкова В., Родіонова І. Лінгвокультурологічний аспект перифраз у художньому мовосвіті Д. Кременя. Науковий журнал «Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського». Серія: Філологія. Журналістика. Т. 32 (71). №2. 2021. Ч. 2. С. 1-7. Баденкова В., Родіонова І. Сміслові навантаження засобів експресивного вислову в поетичних текстах М. Драй-Хмари. Науковий журнал «Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського». Серія: Філологія. Журналістика. Т. 32 (71). №3. 2021. Ч. 2. С. 60-67. Айзікова Л., Родіонова І. Літературознавчі аспекти національних та міжкультурних наукових досліджень Михайла Драй-Хмари. Slovak international scientific journal. 2021. №59. С. 27-30. Рускуліс Л., Родіонова І. Художній світ Г. Сковороди з домінантою «душа». Slovak international scientific journal. 2022. №63. С. 76-79. Ruskulis L., Aizikova L., Olecsuk O., Maiboroda R., Demianenko O. Lexicological competence: comparative analysis. Ad Alta: journal of interdisciplinary research. Journal of international scope. Vol. 12, issue 1, p. 167-173, special issue XXVI. Міжнародна науково-практична заочна інтернет-конференція
--	--	---	--

					«Філологічна освіта: компетентнісна парадигма», Миколаїв Переможець Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (III місце 2020 р. – Чижик А., наказ МОН України від 13.05.2020р. № 622).	
Члени проектної групи						
Рускуліс Лілія Володимирів на	Завідувач кафедри української мови і літератури МНУ імені В. О. Сухомлинського	Миколаївський державний педагогічний інститут імені В.Г. Белінського 1995 р., спеціальність – українська мова і література та англійська мова, Кваліфікація: вчитель української мови і літератури та англійської мови (диплом ЛН № 000580 від 19.06.1995 р.). Сертифікат № КІ-А 20/02/138	Доктор педагогічних наук за спеціальністю 13.0002. Теорія та методика навчання (українська мова) «Методична система формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови вивчення мовознавчих дисциплін» Присвоєння вченого звання доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 теорія і методика навчання (українська мова) (диплом ДД009033) лінгводидактики (атестат	26 років	Рускуліс Л. В. Філософські й лінгвофілософські основи формування лінгвістичної компетентності майбутнього вчителя української мови. <i>Педагогічна освіта: теорія і практика</i>: Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України / гол. ред. Лабунець В. М. Вип. 24 (1-2018). Ч. 2. Кам'янець-Подільський, 2018. С. 359–365. 0,5 др. ар. Рускуліс Л., Лукьяненко Д. Державомовна компетентність сучасного освітянина: теоретико-практичний аспект. <i>Вісник Глухівського національного університету імені Олександра Довженка. Наукове видання. Збірник наукових праць Педагогічні науки</i>. Випуск 2 (37), Частина 1, 2018, С. 188–195. 0,25 др. ар. Рускуліс Л. В. Когнітивно-комунікативний підхід у методичній системі формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. <i>Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського</i>. Педагогічні науки: зб. наук. праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. - № 4 (67), грудень 2019. – Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. С. 182-187. Рускуліс Л. В. Методи навчання в системі формування лінгвістичної компетентності студентів. <i>Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка</i> / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 27. Том 6. 172 с., С. 138-141. Рускуліс Л. Лінгводидактичні засади формування фонетичної субкомпетентності школярів. <i>Збірник наукових праць «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах»: зб.наук. пр./ редкол. А. В. Суцєнко та ін.) Запоріжжя: КПУ, 2020. Вип 70. Т. 3. С. 227-231</i> Рускуліс Л. Теоретичні засади формування фонетичної субкомпетентності майбутніх учителів української мови на заняттях із лінгвістичних дисциплін. <i>Збірник "Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки"</i> С. 331-338	Вища школа Лінгвістична (Universaity College of Social Science), м. Ченстохов (Республіка Польща), Тема: «Мовна особистість майбутнього вчителя української мови» Сертифікат: КРК20102/05 01.02.2020

			02ДЦ № 012904 від 15.06.2006 р.). Професор кафедри української мови і літератури			
Каленюк Світлана Олександрівна	Доцент кафедри української мови і літератури МНУ імені В. О. Сухомлинського	Кам'янець- Подільський державний педагогічний університет (2000 р.). Спеціальність – педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література; Кваліфікація – вчитель української мови і літератури.	Кандидат філологічних наук, спеціальність: 10.02.01 – українська мова. Тема дисертації: «Лексика творів Уласа Самчука: народнорозмовні джерела, семантична структура та стилістичні функції». Доцент кафедри загального та прикладного мовознавства	21	Каленюк С. О., Кривошея В. О. Функціонування власних назв у творах Уласа Самчука / С. О. Каленюк, В. О. Кривошея // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / укладачі : І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. Каленюк С. О., Воронюк К. Р. Специфіка лексико-семантичних груп чоконімів української мови / С. О. Каленюк, К. Р. Воронюк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / укладачі : І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. Каленюк С. О. Лексико-семантична класифікація релігіогем у художньому дискурсі Ганни Король / С. О. Каленюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Вип. 44. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. – С. 120–130 (Наукометрична база Index Copernicus) Роль образних парадигм у розкритті змістово-концептуальної інформації художнього твору // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць. – Дрогобич : Видавничий дім "Гельветика", 2019. – Вип. 23. – С. 27–31. Каленюк С. О., Воронюк К. Р. Місце пропріальної лексики в художньому дискурсі Уласа Самчука. Нова філологія. Збірник наукових праць. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. № 80. Том I. 352 с. (С. 214–220). Каленюк С., Шеремета Н., Ладияк Н. Інтелектуальна еволюція української мови: гендеровано чутливе письмо. <i>Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.</i> Дрогобич, 2021. Вип. 43. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-3-23 . URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/43_2021/part_3/25.pdf .	Вища школа Лінгвістична (University College of Social Science s) в м. Ченстохов (Республіка Польща) Тема «The innovative Methods and Technologies of Teaching: The Newest in the European Educational Practice», 21.12.2020 р. Сертифікат № КРК 20/10/31
Дем'яненко Ольга Євгенівна	Доцент кафедри іноземних мов	Запорізький державний університет, 1999 р.	Кандидат педагогічних наук 13.00.02 – теорія	19	Дем'яненко О.Є. Формування професійної мобільності студентів: психологічний аспект. // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»: науковий журнал. – Острог: Вид-во НаУОА, 2018. – Вип. 3(71). – С. 67-70. (фахове видання)	Бізнес Інкубатор Вищої школи менеджменту інформаційних систем (ISMA Business Incubator), у м. Рига, Латвія

		спеціальність – та методика англійська мова навчання. та література. Тема: кваліфікація – «Формування філолог, слухо-вимовних викладач навичок у англійської мови шестилітніх учнів та літератури, у ситуації викладач багатомовності». німецької мови Доцент кафедри іноземних мов	Дем'яненко О.Є. Методологічний аспект проблеми формування професійної мобільності студентів у полікультурному освітньому процесі. // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки: збірник наукових праць. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. – № 3 (62), вересень 2018. – Т.2. – С. 72-77. (фахове видання) Дем'яненко О.Є. Підходи до формування професійної мобільності студентів у сучасному освітньому процесі // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи: збірник наукових праць. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – Випуск 60. Том 1. – С. 122-125 (фахове видання) Дем'яненко О.Є. Метапредметний підхід у підготовці сучасного полі професійного вчителя іноземних мов // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. – Кропивницький: Видавець Лисенко Ф.В., 2017. – Вип. 153. – С. 640-644 (фахове видання) Demianenko, O. Sheltered Instructional Observational Protocol Model in Digital Teaching EFL Students in Ukraine./Solodka, A., Zaskaleta, S., Moroz, T.// Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on Covid 19 Challenges(1), April 2021, pp. 21-36. DOI: https://dx.doi.org/10.24093/awej/covid.2	01.07.2020 – 01.10.2020
--	--	---	---	-------------------------

У ході розробки проекту Програми враховані вимоги:

- Тимчасового освітнього стандарту спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література за рівнем бакалавр;
- Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти»
 1. Пентилюк Марія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри мовознавства Херсонського державного університету.
 2. Зинякова Анжеліка Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури ЧНУ імені П. Могили .
 3. Жиліна Наталія Миколаївна, вчитель вищої категорії закладу середньої освіти № 39 м. Миколаєва.
 4. Губанова Ольга Юріївна, вчитель української мови і літератури І категорії.

Наказ МОН № 1006 від 11.11.22 р. «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти.

Проект стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) (квітень 2023р.)

1. Профіль освітньої програми
«Українська мова і література. Мова і література (англійська)»
зі спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського Філологічний факультет Кафедра української мови і літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта (Українська мова і література)», вчитель української мови і літератури та англійської мови, викладач закладу фахової передвищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))
Тип програми (освітньо-професійна/освітньо-наукова)	Освітньо-професійна
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки і 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія. Україна. Сертифікат: НД№ 1597064. Термін дії сертифіката до 1 липня 2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQ- LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців
Інтернет - адреса постійного розміщення опису освітньої програми	mdu.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу середньої освіти, необхідних для розв’язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка; Предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Орієнтація освітньої програми	Орієнтація програми – освітньо-професійна. Дисципліни профілю програми базуються на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень у галузі освіти. Освітня програма орієнтована на професійну діяльність, набуття знань, умінь, інших компетентностей, що безпосередньо стосуються філологічної освіти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна середня освіта в галузі 01 Освіта/Педагогіка за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література. Ключові слова: вища освіта, бакалавр, вчитель, українська

	мова, українська література, англійська мова.
Особливості програми	Учитель з української мови і літератури підготовлений для роботи в освітній мовно-літературній сфері, оволодіння англійською мовою забезпечить викладання споріднених предметів (філологічного циклу), зокрема для малокомплектних шкіл, і формуванню міжкультурної компетентності.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	2320 – Вчитель закладу загальної середньої освіти 2322 – Викладач закладу фахової передвищої освіти
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмою другого циклу вищої освіти (FQ-EHEA, 7 рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК): освітньо-професійна програма підготовки магістра в галузі освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, професійно-орієнтоване навчання, навчання шляхом проходження виробничої практики. Структура профілю програми складається з лекцій, практичних занять, підготовки індивідуальних завдань, проходження виробничих практик. Також передбачена самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-Learning (навчання за допомогою Інтернету і мультимедіа) за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова проєктна робота.
Оцінювання	Письмові та усні екзамени, есе, презентації, захист звітів із практики, захист курсової роботи, комплексний кваліфікаційний екзамен.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю. ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі. ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів). ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена

	суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку. ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету. ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності. ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів. ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання. ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію

	своїх професійних якостей.
Предметні компетентності	ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти. ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах. ПК 3. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій в сучасному суспільстві. ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід. ПК 6 Здатність володіти законами аналізу лінгвістичних одиниць, розуміти ієрархічний взаємозв'язок між ними. ПК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти. ПК 8. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі середньої освіти. ПК 9. Здатність проектувати педагогічну діяльність, володіти професійно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури. ПК 10. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей школярів у процесі навчання іноземної мови. ПК 11. Здатність застосовувати практичні навички моделювання, конструювання освітнього процесу і змісту іншомовної підготовки для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у середніх навчальних закладах, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

	ПК 12.Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. <i>Відтворює</i> основні концепції та принципи педагогіки і психології; <i>враховує</i> в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів. ПРН2. <i>Демонструє</i> вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання. ПРН3. <i>Називає і аналізує</i> методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; <i>класифікує</i> форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти. ПРН4. <i>Здійснює</i> добір і <i>застосовує</i> сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично <i>оцінює</i> результати їх навчання та ефективність уроку. ПРН5. <i>Вибирає</i> відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; <i>аналізує</i> динаміку особистісного розвитку учнів, <i>визначає</i> ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. ПРН6. <i>Називає і пояснює</i> принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками. ПРН7. <i>Демонструє</i> знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), <i>оперує</i> базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності. ПРН8. <i>Генерує</i> обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами. ПРН9. <i>Застосовує</i> сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності. ПРН10. <i>Демонструє</i> володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності. ПРН11. <i>Виявляє</i> навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, <i>пояснює</i> необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності. ПРН12. <i>Аналізує</i> власну педагогічну діяльність та її результати, <i>здійснює</i> об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей. ПРН13. <i>Демонструє</i> знання основних положень нормативно-

правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 1. *Знає* сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

ПРН 2. *Пояснює* особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; *порівнює* мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 3. *Володіє* комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти).

ПРН 4. *Володіє* навичками аудіювання й створення текстів різних стилів і жанрів та застосовує ці вміння в процесі формування мовленнєвої компетентності здобувачів освіти.

ПРН 5. *Застосовує* різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 6. *Використовує* гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 7. *Володіє* особистісно орієнтованим, діяльнісним, компетентнісним та іншими сучасними підходами до викладання української мови та літератури, застосовує український та міжнародний досвід навчання здобувачів освіти.

ПРН 8. *Володіє* методами й методиками діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури; *уміє* здійснювати педагогічний супровід.

ПРН 9. *Використовує* закони аналізу лінгвістичних одиниць для моделювання подібних у стандартних і нестандартних мовленнєвих ситуаціях, *застосовує* різні види аналізу мовних одиниць, визначає їх місце в тексті й мовленні, *розуміє* взаємозв'язок та ієрархію таких одиниць.

ПРН 10. *Має* критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань, знає мовно-літературний контекст та реалізує його в освітньому процесі.

ПРН 11. *Застосовує* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і

	зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів. ПРН 12. Демонструє володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування. ПРН 13. Аналізує, коментує, реферує і перекладає тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації освітньої програми залучений професорсько-викладацький склад кафедри української мови і літератури філологічного факультету. До викладання окремих дисциплін відповідно до їх компетенції та досвіду залучений професорсько-викладацький склад кафедр історії, психології та соціальних наук, спеціальної освіти факультету педагогіки та психології; педагогіки та інклюзивної освіти факультету початкової та дошкільної освіти; англійської мови та літератури факультету іноземної філології. Практико-орієнтований характер освітньої програми передбачає широку участь фахівців-практиків, що відповідають напрямку програми. Керівник групи забезпечення та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальний процес за освітньою програмою відбувається в аудиторіях, обладнаних аудіовізуальною апаратурою і необхідними технічними засобами навчання.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Студенти можуть використовувати бібліотеку, окремі бібліотеки та бібліотечні пункти при структурних підрозділах університету. Інформаційні ресурси бібліотеки за освітньою програмою формуються відповідно до предметної області та сучасних тенденцій наукових досліджень у цій галузі. Студенти можуть отримати доступ до всіх друкованих видань різними мовами, включаючи монографії, навчальні посібники, підручники, словники тощо. При цьому вони можуть переглядати літературу з використанням традиційних засобів пошуку в бібліотеці або використовувати доступ до Інтернету та бази даних. Студенти також використовують методичний матеріал, підготовлений викладачами: підручники, презентації за лекціями, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, лабораторних, семінарських занять, індивідуальних завдань тощо. Методичний матеріал може надаватись як у друкованому вигляді, так і в електронній формі.
9 – Академічна мобільність	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачене
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється відповідно до: - Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 №579 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text - «Положення про порядок реалізації права на академічну

	мобільність Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського» http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-509.pdf
Міжнародна кредитна мобільність	-

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кількість кредитів	Семестр	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
1.1. НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ				
ОК 01	Університетські студії	4	1	Залік
ОК 02	Історія та культура України	3	2	Залік
ОК 03	Філософія	3	3	Залік
ОК 04	Фізичне виховання	8	1, 2, 3, 4	ПМК, залік, ПМК, залік
ОК 05	Академічна доброчесність	3	2	Залік
1.2. НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ				
ОК. 06	Психологія (загальна та вікова)	5	1	Екзамен
ОК. 07	Педагогіка (загальна та історія педагогіки)	5	2	Екзамен
ОК. 08	Методика виховної роботи	3	3	Залік
ОК. 09	Педагогічна творчість	3	5	Залік
ОК. 10	Освітній менеджмент	3	6	Залік
ОК. 11	Літературне краєзнавство	5	4	Залік
ОК. 12	Загальне мовознавство	3	2	Залік
ОК. 13	Теоретичні проблеми літературознавства	3	1	Залік
ОК 14	Сучасна українська літературна мова (в т. ч. Українська діалектологія, Історія української мови)	28	1, 3, 4, 5, 6, 7	Екзамен/ екзамен/ екзамен/ залік/ залік/ екзамен
ОК. 15	Історія української та зарубіжної літератури (у т. ч. Фольклор)	29	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Залік/ екзамен/ залік/ екзамен/ залік/ залік/ екзамен
ОК. 16	Методика навчання української мови та літератури	16	5, 6	Залік/ екзамен
ОК. 17	Практичний курс англійської мови	20	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8	Залік/ залік/ залік/

				екзамен/ екзамен/ екзамен/ екзамен
ОК. 18	Методика навчання англійської мови	3	7	Екзамен
ОК 19	Стилістика української мови	3	8	Залік
1.3 ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА				
ОК 20	Фольклорно-етнографічна практика	3	3	Залік
ОК 21	Діалектологічна практика	3	4	Залік
ОК 22	Навчальна практика з української мови і літератури	3	6	Залік
ОК 23	Виробнича практика з української літератури	6	7	Залік
ОК 24	Виробнича практика з української мови та англійської мови	9	8	Залік
ОК 25	Курсова робота з української мови / літератури та методики їх навчання	3	7	Залік
ОК 26	Кваліфікаційний іспит з української мови і літератури та методик їх навчання	1,5	8	ПА 01
ОК 27	Кваліфікаційний іспит з англійської мови та методики навчання її	1,5	8	ПА 02
Загальний обсяг обов’язкових компонент:		180 кредитів		
Вибіркові компоненти ОП*				
Навчальні дисципліни загальної підготовки				
ВБ 1.1	Вибіркова дисципліна 1.1.	5	1	Залік
ВБ 1.2	Вибіркова дисципліна 1.2.	5	2	Залік
ВБ 1.3	Вибіркова дисципліна 1.3	5	2	Залік
ВБ 1.4	Вибіркова дисципліна 1.4	5	3	Залік
ВБ 1.5	Вибіркова дисципліна 1.5	5	4	Залік
ВБ 1.6	Вибіркова дисципліна 1.6	5	4	Залік
Навчальні дисципліни спеціальної (фахової) підготовки				
ВБ. 2.1	Вибіркова дисципліна 2.5.	6	5	Залік
ВБ. 2.2	Вибіркова дисципліна 2.6.	4	6	Залік
ВБ. 2.3	Вибіркова дисципліна 2.7.	6	7	Залік
ВБ. 2.4	Вибіркова дисципліна 2.8.	6	7	Залік
ВБ. 2.5	Вибіркова дисципліна 2.9.	8	8	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60 кредитів		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів		

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I курс		II курс		III курс		IV курс		Підсумкова атестація	Атестаційний екзамен
семестри		семестри		семестри		семестри			
1	2	3	4	5	6	7	8		
OK 01	OK 02	OK 03							
OK 04						OK 04			
	OK 05					OK 05			
OK 06	OK 06	OK 06	OK 06	OK 06	OK 06	OK 06	OK 06		
OK 07	OK 08		→						
OK 09		OK 09	OK 09	OK 09	OK 09				
OK 10		OK 10	OK 10	OK 10	OK 10				
				OK 11	OK 11				
		OK 12		OK 12					
	OK 13	OK 13	OK 13	OK 13	OK 13				
						OK 14			
						OK 15			
						OK 21			
	OK 16								
		OK 17			OK 18				
						OK 19	OK 19		
							OK 20		
						OK 21			
							OK 22		
							OK 23		
В.Б. 1.1	В.Б. 1.2	В.Б. 1.4	В.Б.1.5	В.Б.2.1.	В.Б.2.2	В.Б.2.3	В.Б.2.5		
	В.Б.1.3.		В.Б.1.6			В.Б.2.4			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі двох кваліфікаційних екзаменів: кваліфікаційний іспит з української мови і літератури та методики їх викладання та кваліфікаційний іспит з англійської мови та методики її викладання. Підсумкова атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження здобувачу вищої освіти ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта (Українська мова і література)», вчитель української мови і літератури та англійської мови, викладач закладу фахової передвищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK. 01	OK. 02	OK. 03	OK. 04	OK. 05	OK. 06	OK. 07	OK. 08	OK. 09	OK. 10	OK. 11	OK. 12	OK. 13	OK. 14	OK. 15	OK. 16	OK. 17	OK. 18	OK. 19	OK. 20	OK. 21	OK. 22	OK. 23
3K 1	+	+	+								+					+		+	+		+		
3K 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
3K 3													+	+						+			+
3K 4			+				+	+	+		+				+	+	+	+	+		+		
3K 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		
3K 6	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3K 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 2	+	+		+	+				+	+						+	+						
ФК 3				+					+						+		+	+	+		+	+	
ФК 4		+		+					+								+	+	+		+	+	
ФК 5		+	+	+														+	+		+	+	
ФК 6		+		+								+						+	+		+	+	
ФК 7			+		+					+		+				+		+	+		+	+	
ФК 8		+			+					+						+		+	+		+	+	
ФК 9			+				+				+							+	+		+	+	
ФК 10				+					+						+		+						
ФК 11													+	+						+			+
ФК 12	+						+						+	+						+			+
ФК 13																							
ФК 14																							
ФК 15																							
ФК 16																							
ФК 17			+	+	+				+	+						+	+						
ФК 18	+			+	+				+	+	+					+	+	+	+		+	+	
ФК 19						+					+							+	+		+	+	
ФК 20																		+	+		+	+	
ФК 21	+	+						+			+							+	+		+	+	

ФК 22								+			+							+	+		+	+	
ФК 23	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 24														+	+					+			+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідним компонентам освітньої програми**

	ОК. 01	ОК. 02	ОК. 03	ОК. 04	ОК. 05	ОК. 06	ОК. 07	ОК. 08	ОК. 09	ОК. 10	ОК. 11	ОК. 12	ОК. 13	ОК. 14	ОК. 15	ОК. 16	ОК. 17	ОК. 18	ОК. 19	ОК. 20	ОК. 21	ОК. 22	ОК. 23
ПРН 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2	+	+	+						+	+		+			+	+	+				+		
ПРН 3				+	+				+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		
ПРН 4	+			+	+				+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		
ПРН 5		+		+					+						+		+				+		
ПРН 6							+	+		+	+				+	+		+	+		+		
ПРН 7											+							+	+		+	+	
ПРН 8											+							+	+				
ПРН 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10									+						+								
ПРН 11													+	+						+			+
ПРН 12	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+	+	
ПРН 13	+	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 14											+			+				+	+	+		+	+
ПРН 15														+						+			+

Гарант ОП _____ (І. Г. Родіонова)

ФК 22								+			+							+	+		+	+	
ФК 23	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 24													+	+						+			+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідним компонентам освітньої програми**

	ОК. 01	ОК. 02	ОК. 03	ОК. 04	ОК. 05	ОК. 06	ОК. 07	ОК. 08	ОК. 09	ОК. 10	ОК. 11	ОК. 12	ОК. 13	ОК. 14	ОК. 15	ОК. 16	ОК. 17	ОК. 18	ОК. 19	ОК. 20	ОК. 21	ОК. 22	ОК. 23
ПРН 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2	+	+	+						+	+		+			+	+	+				+		
ПРН 3				+	+				+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		
ПРН 4	+			+	+				+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		
ПРН 5		+		+					+						+		+				+		
ПРН 6							+	+		+	+				+	+		+	+		+		
ПРН 7											+							+	+		+	+	
ПРН 8											+							+	+				
ПРН 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10									+						+								
ПРН 11													+	+						+			+
ПРН 12	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+	+	
ПРН 13	+	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 14											+			+				+	+	+		+	+
ПРН 15														+						+			+

Гарант ОП

Родіонова (І. Г. Родіонова)